

М.О. ВАЛОВОЙ, В.В. АФАНАСЬЄВ, кандидати техн. наук, доценти,
І.А. ЛЕЩЕНКО, студент
Криворізький національний університет

БУДІВНИЦТВО НОВИХ АСФАЛЬТОБЕТОННИХ ЗАВОДІВ

Будівництво нових автошляхів, розширення та реконструкція існуючих потребує залучення коштів та використання якісних ресурсів. Асфальтобетон, який використовують у будівництві або реконструкції доріг виробляють асфальтобетонні заводи (АБЗ). Асфальтобетон - це суміш мінеральних речовин, таких як пісок, гравій, мінеральний порошок, та в'язучої речовини - бітуму. Характерною ознакою бітуму є в'язкість, але в'язким бітум може бути тільки в підігрітому стані. Тому зв'язуюча суміш має підігріватися та доставлятися до місця укладки в розігрітому стані. За цих умов, асфальтобетонні заводи функціонують тільки в теплі пори року за сприятливих погодних температур та на відкритих майданчиках.

Асфальтобетонний завод є складним комплексом технологічного, енергетичного та допоміжного обладнання, яке призначене для виробництва гарячих, холодних та литих асфальтобетонних сумішей, чорного щебеню, бетону, переробки старого асфальту. Проектування асфальтобетонних заводів є складним завданням, для вирішення якого потрібен ретельний розрахунок великої кількості технологічних параметрів та дотримання численних законодавчих норм.

Проектування асфальтобетонного заводу розпочинається з узгодження з замовником розмірів і форми майданчика, де планується розташувати асфальтозмішувальну установку. Закінчується актом про введення в експлуатацію придбаного обладнання та атестацією асфальтобетонного заводу в відповідних державних органах. По-перше визначається необхідна продуктивність асфальтобетонного заводу. Від неї залежить потужність електропідстанції, переріз кабелів, об'єм сховища бітуму, мінерального порошку, щебеню, потужність газорозподільної станції та інше. Асфальтобетонний завод - виробничий об'єкт, на якому зберігаються і використовуються горючі матеріали (паливо, газ), застосовується обладнання, що працює під тиском та ін. Для введення в експлуатацію асфальтобетонного заводу проходять узгоджувальні заходи у державних органах.

Діяльність АБЗ чинить вплив на довкілля шляхом викидів в атмосферу, шуму та вібрацій. Розміри санітарно-захисної зони для асфальтобетонного заводу до найближчої житлової забудови становить 1000 м. Найчастіше, асфальтобетонні заводи розміщуються в промислових зонах на значній відстані від житлових будинків. Якщо власник чи керівник АБЗ застосовує технології, що дозволяють зменшити негативний вплив, то, відповідно, розміри санітарно-захисної зони можуть скорочуватися. На земельній ділянці, де розташовувався АБЗ, проводять рекультивацию, після чого вона придатна для використання в господарських цілях.

В Україні працює багато асфальтобетонних заводів, багато з них як стаціонарні, мобільні та пересувні. Мобільність асфальтобетонних заводів дозволяє переміщувати обладнання та конструкції заводу на нове місце з огляду на сезонність роботи АБЗ.

У теперішній час значна кількість асфальтобетонних заводів в Україні працює за китайськими технологіями. Все необхідне устаткування, машини та конструкції привозять з Китаю, на місці збирають й встановлюють. Після закінчення терміну експлуатації таких АБЗ конструкції розбираються та доставляються на нове місце.

Список літератури

1. <https://kredmash.com/ua/blog/proektirovanie-i-podgotovka-ploshchadki-asfaltobetonnogo-zavoda>.
2. <https://mcl.kiev.ua/ohrana-okruzhayushhej-sredy-vo-vremya-organizatsii-proizvodstva-asfaltobetona>.
3. ДСТУ Б В.2.7-30-95 Матеріали нерудні для щебених і гравійних основ та покриттів автомобільних доріг. Технічні умови. Наказ Держкоммістобудування України від 14.09.95 N188.